

ار — ۱۵ آگستوس ۱۹۲۶

جلد : ۶

اوچنچي سنه — نومرو ۶۷

ملي محبوعه

اداره خانه :
باب عالي جاده سفده
اقدام يوردي
اتصالنده كي بناده
دايره مخصوصه
صاحب و مديري
محمد مسيح

آبونه شراذلي
سنه لکي ۱۳۵۰
آلتي آيلني ۱۲۵
فوق العاده نسخه لر
ايچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدن
مجموعه من هيئت نجه
طبعي تدبير ايدلمين
آثار اعاده ايدلمن

هر آيك برنجي رادنه بشنجي كونلري هيقار، علمي، ادبي، اقتصادي، فني رسمي مجموعو عدد

موسىواوژنه بورهل

و

قديم ملي موسيقيمه

موسيو بورهل، قديم موسيقيمه حقدده كي دفته شايان اترينه شومقدمه ايله باشلايور :

« غربيلر هر دلو معالينك انحصاريني مع المدينونه كنديلرينه عائد عد ايدهرلر ؛ فلسفه ، صنعت ، علم ساحه سنده مرتبهرلر متناسته ايريشدكاري دوشونمك ايستهرلر ، و باربار آفرقا ، وعصر ديدة اسكي عادلر اور تاننده عاقل دوران آسپا اوزرينه استخفافله باقارلر . توركاره براز تاتار نظريه ، هر شيئي بزم مديتمز ايله تماس نتيجه سنده اوكرنه چك بر نوع ياري وحش قيله ايمش كي باقيلر .

« فقط ، حقيقتي يرند كورمك زحمتنه قاتلانيلنجه بوتقطه . نظر كيا دكشير ، مذكور تحقير ايديجيلر ك تحقيقاتك نقصاني تصديقه كچكيلمز ؛ حالوكه ، ايشك اصل دفته شايان طرفي ، استانبول ، بروسه ويا قونيه كي شهرلرده كي عثماني صنعتي خزيره لري زيارت ايدميلمش اولقدن دولاي او محقرلر ك كندى حسابلرينه غايت بخيار بولمليدور !

« شرقد بر قاچ دفعه واوزون مدتله او طور مش اولديقم ايچون توركيه نك غايت خصوصي موسيقي ايله انسيت ، بالاخره ده علاقه پيدا ايندم . عمومي صورتده ، آناطولي مهلوپه سنك ظاهري يكنسقل وخيم خيملغندن (nasillement) جاني صيقلان كلوب كنجي اجنبي ، اوروپانك موسيقي بورسه لري دفتلر نده مقيد اولمان بر صنعتي حقيقتي قيمي ايله تقدير خصوصنده وقتي قايت ايتك ايستمز ، و كچر كيدهر . بونكه برابر ، اك بوكسك مأموريندن اك كرى كويلر وارانجه قادار توركياده هر كسك موسيقي مبتلاسي اولديغي اوكرنمك كوچ بر ايش دكلور . عثمانلي اديبلرينك ذوقني تشكيل ايدن اثرلر اهماله دكر بيلر كي عد اولماملي درلر ؛ فكر حياتك تشكيل طرزي اعتباريله بزم توركلري ايرمديره چك هيچ بر فضله لغمز يوقدر : اونلر ساده جه بزمكندن فرقي ادبي بر سلسله تعقيب ايدسيورلر ؛ شعر لهجه سي عدايتدكلري و برهند - اوروپا لساني اولان فارسي نك

« بالعكس .. بلكه .. هر شيدن فضله ... جله سني بر صوك نفس قادار كو چلكه تلفظ ايتديكني حس ايندم . باشقا هيچ بر ايضاح لازم ده كيدلي مديحه . نه صحيفلر دولوسي يازيلر ، نه ده ساعتر سورن جمللر ، بو ايچدن كلن معناني افاده ايدمزدى .

مع مافيه داهاي آي كلامق ايچين ديدمك : يارين اودهيم و داد ، ايسترسك نك ، هم آتته م كيمش اولسون ديرسك .. ايرتسي كون و داد تام ديدكي ساعته كلري . بر آزانمك ستملريله لاقيردى اوزادى . طيبي اونك يانده ايكمز ده بر شيدن بحث ايدموردق . بن ، باغچه ده بيشد بر ديكم چيچكرك كوزللكندن بحث ايتمكه باشلادم . و دادك ده باغچه كي كرمك و چيچكريمي كورمك ايستمسي ، بكا سويله چك بر جوق شيلري اولديغي آكلاتدى .

باغچه بيحقد ، فقط نه چيچكري كوردك ، نه ده اطرافي كزدك . متاديا سندن بحث ايتدك مديحه ، متاديا سنكه دولو كوكلني ديكله ده هاني .. بر قاچ كون كورمه ديك آتته سني بولان بر جوق حمرني تازه لنديكندن ناسل هيجير اوق آغلار سه ، و دادده طيبي اويله اولمشدى . سندن اوزون ، اوزون بحث ايتك اونو چوق سويله تيور و اوزيويوردى . نه بالان سويليم مديحه ، و دادى ديكله دكجه سنده چوق قباحث بولغه باشلادم . مكر سن ده فالح باعاسني بيلورموشسك ... و داد بوكجه سسكا مکتوب يازمه چق و آرتق هر شيدن بحث ايدمك ...

بر داهاه عشره لي بك افنديدن بحث ايدمك چكي ظن ايتم .. ياز بتمه دن استانبوله كلبر سكر زده كيلمي مديحه م ؟ .. صوك بهار ياغورلري باشلامدن اول مكممل بردوكون يانلم ، بن شمديدن حاضر لانيورم ... آتته كه ، باباكه حرمتلر .. كوزلركدن اوپر باقينده بكارم سوكلي مديهم ...

فرده شك

سويم

~~~~~
بچن نسخه مرده (۱۰۶۷) نجي صحفه نك ايكنجي سونوك بكري ايكنجي - سارنده كي (سارمه) كه سيمي سارنده كي (افلري) كه سندن صوكرايه كه جكدر ، تصحيح رجا اولتور .

مجهولدر . بونك باشليحه سبني سسك طرفينده كي آما تورلره
مقابلاً فالصو كي كان (اساس غاملر آره سسندكي فرق) ك
وجوده كتيرديكي بك محملدر .

« توكلره بك ياقيندن تماسده واونلر صنفعلري بونك
قاتيلمش بولنان روملر [حتى اوقادركه زاخارياس . نيغوروس .
لا كده مونيالي پترو كي اسملريني ذكر ايدم بيله حكمنر اك
مشهور برقاجي موسيقي مسئلهلرينه اشتراك مقصديله سسلطانلر
سرايلرينه سربستجه كيرمك (مساعده فوق العاده) سني الله
ايتشلدري [داما تورك موسيقي جريانه تابع بولندقلرندن .
موتوقورده ويا صونومره اوزونده يادقلري تحريك يارديمندن
بالاستفاده اك كوچوك موسيقي بعدلريني تعين واويصال بيزانس
موسيقي خطي (séméiographie) سايه سنده اراييده بيلورلر .
كندی حابلرينه ، توركلرده ، حتى دده اسماعيل كي مشهور
اولانلري بيله (۱۸۲۰ تاريخلرند) ، علي الاكثر نظريات
مسئلهلريني روملره برابر حل ايتش اولدقلري ايچون ، عني
درجهده حيرت جالب رشكلده شو اسملري صنعتك مؤسسعلري
مياننده صايورلر : افلاطون ، فيثاغورس ، آسقفه پيوس
وديكورلي . نتيجهده شو دفته شايمان حادته ميدانه كلسدركه ،
رايچ هر هانكي برموسيقي كتابندن محروم بولنان تورك موسيقيسي
ياقينده برنوع نوطه اصولي ياشاديني كورمش ، وايسته بوسيتم
كنديسي غايت صحيح برشكلده ضبط و تئيه وشاء اثرلرندن
برمقدارني ضايعدن وقايه يارامشدر . .

بونكله برابر بيزانس يازيسنك عثمانلي صنعتنه ايتديكي خدمتك
اهميتي مبالغهده ايدلميلدر : چوق اوليوركه روملر ، بالخاصه
استانبول وازميرده روم تغنياني مجموعهلري ميدانه كتيرمكددرلر .
اونلري صرف سلطنت حكومتك تعميلرينه اوغرامدن طبع
ايدم بيلمك ايچون قولكسبوننه بعضي تورك هواريده علاوه سته
مجبوريت واردكي ، كفتهلري اسوات تصويراً رويجه حرفلره ،
موسيقي ايسه بيزانس موسيقيسي خطي ايله يازيلي درلر . بوسايهده ،
توركلر زنده تام معنايله سمعي اولان موسيقي عنعناتك بعضي
نمونلرينه اليوم صاحب بولونمكددر . مع الاسف بروجه بيش
مشتريلري حاضرلاندقندن سوكر بايلان اشبو اقطاعلر قطعياً
كوچوك برهوسكالر زمره سنك خارجه جيقميرودي ، اله

يارديميله تماماً غرب غرزنده دويمه وحس افاده سته آليشورلر كه ،
بو ايشاده عقانده خاص و عالمانه عربي - بوفلسفه ، حقوق ،
تاريخ ، رياضيات لسانی - ، سامي ادبياتلردن اك بويوكلك
تكميل خزينه سني اولكرينه آجيور ؛ بالذات توركجه يه كنجيه ،
اوتوراني برلساندر . حالوكه بز ، عني قايمليدان اولان ، وديكر
بشري عرفلره عائد هيچ برشيئي كورمه مزه اماكن حاضرلامايان
لائينجه ، وپوناخه مزله اوعلالردن نه قدار اوزاقز . . . .

وقوفرك شيميديكي سويه سته نظراً تورك موسيقيسنك تاريخي
مجهولدر ؛ آنحي بويوكلكي حالي تدقيق ايدم بيليرزكه ، بوقداوي
بيله غايتله دقتي جالدر . بنابرین ، بوموسيقيسنك منشأ مركزي
آسيامي اولديغي ، يوقسه تورك قيله لرنيك مهاجرت اشناسنده
تماماً ويا قسماً ايراندن ، عرب ملككلرندن ، آناطوليدني آلتش
اولدقلريني اوكرنك مسئله سي حلي قابل اولديه رق قايلر : اصطلاحات
بوخصوصده هيچ براييق كوسترمز ؛ مقابلرك ويا قاعلرك
اسملري ، في تعبيرات ، آيبر ايدم بيله هيك رشكله ، توركجه ،
فارسي ، عربي ، رويجه ، ايتاليا بولندن آليتمشلدرد ؛ استيلالر
عصرنده كي ايران ، عرب ، تورك ، روم و « فراق » موسيقيلري
حقنده كي بيلك بيليرز ايسه (دوقوزنجي - اونجی عصرل) ،
معتبر نتيجلر قيقارده بيلمه مز نامنه بك ابتدائي درلر .

روملر - كه بيزانس امپراطورلرنيك مغربدن ايرانه ،
طونه دن نيل شلاللرينه قدار وارديني خاطر لاقمي هيچ
اونوتمازلر ، وقديم ظفرلرينك استحقاق دعواسنك آرقه سي
بردلو كتيرمزلر - ، توركلر كندی موسيقيلريني اللرندن چالشت
اولدقلري ادعا سنده درلر . بوسورتله ، غالبلر مغلولر ، نه غرب
صنعتي نه عرب صنعتي ، نهده ايران صنعتي دكل ، بلكه خالص
كوچوك آسيا ، آناطولي موسيقيسي قوللاندقلرينه قانمدرلر ،
بوخصوصده هم فكر درلر .

هر نه حال ايسه ، بز بوخصوصي صنعت عصرمز وثيقلرينك
دلالتي وجهله كوزدن كيره حك . چوق دفته شايمان برواقمه ،
اورتمده ، بالقانلرك وجوده كتيرديكي ، واشبو موسيقي دينلن
كائنات لسانك ايتشارينه مانع برنوع سد چينك بولنسي دو :
بز بوراده رفعت بك ويا زاخارياس اسملرينك نه قدار جاهلي
ايسه كه ، اك اي بر « پرتوپسالت : protopsalte » ، اك
ماهي بر « عودي » جهده (باخ) و (يه تووه) اوقدار

ایشقلم... ونک ، ونک دولاشدی

کوشهری لامه نك قسى .. كولكلی قییلرده ، جانسز
سياه لكار ، جلالی سطحلرده قات ، قات بریکدی
ونكر... پنه ، مور ، ماوی ، شیل ، هر یرده ده کیشیرلر ..
بروقاسز قلب طاشیر هم مغرور ، هم غرورسز ونكر ..
بعضاً بر دالغلی شیلک ووردینی پنه یوزل ،
مغرور ، دیرین کوزلرله دنیا بندر دیر .. بعضاً عینی
ونكرلرک ووردینی عینی سیما ، آغلایان کوزلرله دنیا
اضعاریمش دیر ...

بعضاً ، سياه کوزلرده ، ونكر بیک معنا ، بیک
خولیا ایشلر ... بعضاً ، عینی کوزلرده سولیز ایشقیرلی ...
آکلاشلماز بر شیرد ضیا قیریتیلری ...

*

نمن معنالیسک ، عکس ایتدیک شیلر .. کدیری ده ،
ذوقده سولیتن سکا شیم .. کلده باق ایچرمده بیک
جهانک رنکی وار ....

نومرو مسیح

وجهله . بو صنعتک تاریخ و نظریاتی حقنده مملکتیزده بایبلان
اک صوک قشربادن اووقت خبردار دکادی . حقشناس معلم ،
اثرینک صوک قشمنده بو قدیم صنعتی ترقی ایتدیرمه و بر
آرمونی تطبیقنه معطوف مختلف اجتہادلر میز تحلیل ایدیورکه
کله جک مقاله ده او حقیقہ لری نقله جالیشچنم .

بارس ۱۵ تموز ۱۹۲۶ میخال زاده

محمود راغب

نورکاک استقامتلی محافظه ابره یلمر سیمایین نور اوردوده

هاکم ارطسی لازمدر . بورد آجیج و نورک طیاره
جمعینی نه بار بورد محکمدر .

کیریلرلی هان هان امکانسزدر . فهرستلری یوقدر ، یوقمتدار
تحقیق واسطه سنه الیوم بزده مالک دکاز : بونکه برابر ، کوزهل
تصادفلر دن ده یاردیم کوره بیلجک تحریلر سایه سنده ، مهم
مقدارده کی الحانی تقیه ، و بر عصره یاقین بر زمان طرفنده کی
هویتلری تحقیقه امکان واردور . نتیجه ده شرق قزاقانک غایت
محبوب بر شکله دور و تسلیم کوردیکنه قناعت کتیریلر ... فقط ،
بو کاینا نه بیلک ایچون شه ، سز کندی قناعتلری مژدن اوز افلاشوب
شرق موسیقیشناسلری نك ذهینته انطباق شرطدر .

هرشدن اول مقام هب عینی در : ثانیاً پارچنک اوزونلانی
هیچ بر تحوله اوغراماز : مثلاً ، متوالی یکریمی « آفصاق » ی
حاوی ایسه ، بو مقدار هیچ دیکشمز ، لحنک استراحت
نقطه لری ، سکوتلر ، آلتله مخصوص ساز قسملری دائماً عینی
محله ره موضوع دورلر ، و قرارلر دائماً عینی نغمه لر اوزرنده
بایلیر . بو شرطلر خارجنده هر ایستیلانی یاقی خصوص سنده
تام بر سربستی واردور : بر درونک برینه ایکی سکزلک و یا
تریوله حالنده بر (برودوری) قویولا بایلیر ، ابعاد تبدیل ،
اک بو یوک سربستی افراطلری تطبیق اولته بایلیر . بو نقطه ده ،
شرق صنعتی ایکی فرانسه و ایتالیان مکتبلری نك نقطه نظرلریله
برلشیر : بو نقطه نظر موجبجه ، مولودی ، اجراحی طرقدن
ترتیب ایدلمی لازم کان بر طاسلاقدن باشقه بر شی اولمالیوب ،
اجراچنک ملکلرندن و اقتدارنده کی خصوصیتلر دن امکان
داتره سنده استعانه ایدر : مولودی ، غنیمیه و (ذوق سلیم) .
موافق ، فقط مفتی و یا سازنده نك آرزوسنه محول بارلاق ترینات
ایله جانلاندیرلش بولنلی در ، نه کیم لولی نزدنده بویله در ...

هر نه قادر بو کون فوق العاده حریتک قاریشقلنی موجب اوله جینی
ظن ایدیله بیلیر سده ، هیچ بر قاریشقلنی موجب اولماز . باشقه باشقه
کیمسه لک اوزلرلرله کوره هوایی مختلف شکلرده سوره یه جک
اولان ترینی تنوعاتک اورتیه سنده ، اساس لحن مکملآ فرق ایدیلیر .
کورو لورکه ، موسیقو بورهل ، اثرینک بو قسمنده
مملکتیزک مدنی وضعیتنی غربک علمی اولیان قناعتلرینه قارشو
مدافعه ، بر موسیقی تاریخیمز ، بدیی و نظری خصوصیتلری
حاضر بر صنعتیز بولونیدینی اخطار ، روملرک بر طاق ادعایرینه
رغماً بو صنعتک منشا لری تعیینه هنوز علماً امکان بولونمیدینی
ایضاح ایدیور . موسیقو بورهل صوک مسئله ده کی قناعتنی واضح
بر شکله سولیه به ممشدر : چونکه ، بالذات اشارت ایتش اولدینی